

## Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 4, 2023

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:197](#) 10-02-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:194](#) 10-02-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:143](#) 03-02-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:142](#) 03-02-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2023:72](#) 13-01-2023

#### Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:204](#) 24-01-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:123](#) 19-01-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:134](#) 19-01-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:130](#) 19-01-2023

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:2756](#) 28-12-2022

#### Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:306](#) 26-01-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:383](#) 13-01-2023

## RECHTSPRAAK

***Complexe scheiding. Gezag vader terecht beëindigd; kinderen klem en verloren. Omgang loopt volgens beslissingen rechtbank, daarom is HR 15 oktober 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1513) niet van toepassing. Omgang van vader met kinderen van 9 en 12 jaar van een weekend per twee weken passender dan iedere week een dag.***

### **Feiten en omstandigheden**

De vader en de moeder zijn in 2009 getrouwd en in 2016 gescheiden. Zij zijn de ouders van twee minderjarige kinderen geboren in 2010 en 2013. De kinderen hebben hun hoofdverblijfplaats bij de moeder. Bij de (echtscheidings)beschikking is bepaald dat de kinderen elk weekend één dag en nacht bij de vader verblijven. De kinderen stonden van 2015 tot 2018 onder toezicht van de gecertificeerde instelling (GI). De moeder en de kinderen zijn in juli 2022 verhuisd.

De rechtbank heeft in 2018 het gezamenlijk gezag van de ouders beëindigd en de moeder met het eenhoofdig gezag over de kinderen belast. Die beschikking is in mei 2020 door dit hof vernietigd. Daardoor hadden de ouders opnieuw gezamenlijk het gezag over de kinderen. Het hof heeft in die beschikking onder meer overwogen dat het in het belang van de kinderen noodzakelijk is dat de strijd tussen de ouders stopt, dat er rust komt en de ouders moeten werken aan de problemen die in de weg staan voor de communicatie en het samen beslissingen maken. Zonder nadere hulpverlening, aldus nog het steeds het hof in de beschikking van 2020, valt niet uit te sluiten dat de kinderen door de gebrekkige communicatie tussen partijen op enig moment klem en verloren zouden kunnen raken. Het hof heeft dit oordeel mede gebaseerd op een in 2019 uitgevoerd ouderschapsonderzoek.

### **Grievens, beoordeling en motivering**

De vader is op 20 juni 2022 in hoger beroep gekomen tegen de bestreden beschikking waarbij de moeder is belast met het eenhoofdig gezag en de zorgregeling is gewijzigd naar een weekend in de veertien dagen. Aan het subsidiaire verzoek van de moeder tot vervangende toestemming voor verhuizing met de kinderen is de rechtbank door de gezagswijziging niet

toegekomen. De zelfstandige verzoeken van de vader zijn door de rechtbank afgewezen (eenhoofdig gezag indien het gezamenlijk gezag wordt beëindigd; wijziging hoofdverblijfplaats bij hem te bepalen indien de moeder verhuist zonder vervangende toestemming; een wijziging in de zorgregeling en het gelasten van een raadsonderzoek).

Het verzoek van de vader in hoger beroep betreft de benoemde onderdelen en daarnaast verzoekt de vader de moeder te verbieden om met de kinderen te verhuizen, dan wel voor zover de moeder reeds is verhuisd, te bevelen dat zij met de kinderen zal terugverhuizen. Subsidiair verzoekt de vader een zodanige beslissing te nemen als het hof juist acht. Ten slotte verzoekt de vader, in het incident, de werking van de bestreden beschikking te schorsen tot het hof heeft beslist. De moeder verzoekt uitvoerbaar bij voorraad, het hoger beroep van de vader af te wijzen met bekrachtiging van de beschikking waarvan beroep en afwijzing van het verzoek van de vader in het incident.

### **Beoordeling en motivering**

Gelet op de omvangrijke informatie in het dossier, beschikt het hof over voldoende gegevens om een beslissing te kunnen nemen. Een raadsonderzoek is daarvoor niet nodig. Bovendien is het niet in het belang van de kinderen dat er nog meer onderzoek wordt gedaan: voor hen moet er duidelijkheid en rust komen. De rechtbank heeft het verzoek van de vader om een raadsonderzoek dus terecht afgewezen.

#### *Gezag*

Op grond van artikel 1:253n BW kan de rechtbank op verzoek van een (ongehuwde) ouder het gezamenlijk gezag als bedoeld in artikel 1:251 BW beëindigen als nadien omstandigheden zijn gewijzigd of bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. De rechter bepaalt dan aan wie van de ouders het gezag voortaan toekomt. Tussen de ouders is niet in geschil dat na de echtscheidingsbeschikking de omstandigheden zijn gewijzigd, en dit is ook het hof gebleken. Na die beschikking is het gezamenlijk gezag van de ouders in stand gebleven, mede als gevolg van de beschikking van dit hof van 12 mei 2020. Uit artikel 1:253n lid 2 BW in samenhang met artikel 1:251a lid 1 BW volgt dat de rechter kan bepalen dat het gezag over een kind aan één ouder toekomt indien:

er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen, of wijziging van het gezag anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is.

De ouders hebben al lange tijd communicatieproblemen. Tussen 2015 en 2018 stonden de

kinderen onder toezicht. Het is toen niet gelukt om de ouders in een hulpverleningstraject te leren beter met elkaar te communiceren en de onderlinge spanningen te verminderen. Uit het ouderschapsonderzoek in 2019 blijkt dat beide ouders niet of nauwelijks in staat zijn geweest om constructief met elkaar te overleggen over de kinderen. Het hof heeft daarbij benadrukt dat zonder nadere hulpverlening niet valt uit te sluiten dat de kinderen door de gebrekkige communicatie tussen de ouders op enig moment klem en verloren zouden kunnen raken.

Sinds de beschikking van 12 mei 2020 is het niet gelukt om hulpverlening tussen de ouders op te starten. De communicatie tussen de ouders verloopt nog steeds buitengewoon moeizaam. Naar het oordeel van het hof verloopt de communicatie tussen partijen zo stroef dat zij onvoldoende in staat zijn om afspraken te maken over situaties die zich rondom de kinderen (kunnen) voordoen. Het hof is bovendien van oordeel dat deze gebrekkige communicatie een onaanvaardbaar risico oplevert dat de kinderen klem of verloren raken. Zo blijkt uit het ouderschapsonderzoek, dat de ouders onenigheid hebben gehad over de inschrijving van de kinderen bij de huisarts, tandarts, het geven van toestemming voor een familiebezoek aan China en de inschrijving van de kinderen op (nieuwe) scholen. Ook wat betreft de verhuizing zelf en andere gevolgen ervan staan partijen lijnrecht tegenover elkaar. Uit bovengenoemde voorbeelden blijkt dat het regelen van praktische zaken rondom de kinderen op de tocht stond en staat. Het is bovendien een illusie om te denken dat de hiermee gepaard gaande spanningen voor de kinderen, zeker naarmate hun leeftijd vordert, voorbijgaan. Ook nu is er nog geen enkel perspectief op verbetering. Het was daarom noodzakelijk het gezamenlijk gezag te beëindigen en – nu de kinderen al sinds de scheiding voor het grootste gedeelte bij de moeder verblijven – het gezag alleen bij de moeder neer te leggen. Het hof begrijpt de angst van de vader dat hij dan uit het leven van de kinderen wordt geweerd. Het hof heeft er echter vertrouwen in dat hij een belangrijke plek houdt in het leven van de kinderen en dat de moeder dat – ondanks de moeilijke onderlinge verhouding – zal blijven ondersteunen. Het hof heeft bij dit oordeel in aanmerking genomen dat, ondanks alle conflicten die tussen partijen spelen, de in de bestreden beschikking bepaalde zorgregeling evenals de eerder vastgestelde regelingen door de ouders in grote lijnen zijn nagekomen. De ruzies tussen de ouders spitsen zich telkens toe op details. Daarbij kan het hof zich niet aan de indruk onttrekken dat de man zich weinig flexibel en soms dwingend opstelt en dat de vrouw geneigd is 'haar eigen plan te trekken'. Deze dynamiek speelt al jaren en het hof verwacht niet dat daar snel verandering in kan komen. Het hof spreekt de hoop uit dat de ouders na deze beslissing rust vinden om te onderzoeken hoe zij, ieder voor zich, leren omgaan met hun frustraties en verdriet zodat de kinderen daarmee minder worden belast en de zorgregeling ook in de toekomst voor de kinderen bevredigend kan verlopen.

*Verhuizing en hoofdverblijfplaats*

Aangezien het gezamenlijk gezag beëindigd blijft en alleen de moeder het gezag behoudt, komt het hof niet toe aan de verzoeken van de vader om de moeder te verbieden om met de kinderen te verhuizen of te bevelen dat zij met de kinderen zal terugverhuizen. Omdat de moeder ten tijde van de verhuizing alleen het gezag over de kinderen uitoefende, had zij voor een verhuizing geen vervangende toestemming op grond van artikel 1:253a BW nodig en was deze verhuizing niet onrechtmatig. Weliswaar heeft de Hoge Raad in de beschikking van 15 oktober 2021 (ECLI:NL:HR:2021:1513) beslist dat ook bij eenhoofdig gezag grondslag bestaat om de keuzevrijheid van de met het gezag belaste ouder ten aanzien van de woonplaats van het kind te beperken indien deze ouder niet voldoet aan de verplichting omgang tussen het kind en de andere ouder te bevorderen, van een schending van deze verplichting kan in deze zaak echter niet worden gesproken nu de kinderen hun vader regelmatig zien. Vanwege het eenhoofdig gezag komt het hof ook niet toe aan het subsidiaire verzoek van de vader om de hoofdverblijfplaats van de kinderen bij hem te bepalen, omdat de rechter alleen in het geval van gezamenlijk gezag de hoofdverblijfplaats op grond van artikel 1:253a BW kan vaststellen.

### *Omgang*

Omdat de moeder alleen het gezag draagt, is artikel 1:377e BW van toepassing. Dat artikel bepaalt dat de rechter op verzoek van de ouders een beslissing inzake de omgang of een door de ouders onderling getroffen omgangsregeling kan wijzigen op de grond dat nadien de omstandigheden zijn gewijzigd of dat bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. De Raad voor de Kinderbescherming heeft geadviseerd dat het belangrijk is dat de omgangsregeling wordt aangepast aan de behoeften van de kinderen, ook als dat betekent dat het jongste kind vaker dan het oudste een weekend naar de vader gaat.

De kinderen zijn respectievelijk 9 en 12 jaar oud. Bij hun leeftijd en de fysieke afstand tussen de ouders past een omgangsregeling waarbij de kinderen eens per twee weken een weekend bij de vader zijn. Op die manier kunnen zij ook in het weekend vormgeven aan hun sociale leven in de vorm van bijvoorbeeld sport of vriendenbezoek in of rondom de plaats waar zij wonen en naar school gaan. Als zij elk weekend bij de vader zouden zijn is dat niet goed mogelijk. In beginsel is het voor de kinderen en de ouders het duidelijkst en het meest praktisch als voor beide kinderen dezelfde regeling geldt. De vader heeft naar het oordeel van het hof onvoldoende onderbouwd waarom het in het belang van het jongste kind zou zijn om vaker dan de oudste een weekend bij hem door te brengen. Het hof acht de door de rechtbank vastgestelde omgangsregeling onder de huidige omstandigheden het meest passend en in het belang van de kinderen. De vader zal met deze omgangsregeling niet uit het leven van de kinderen worden geweerd – zoals hij vreest – maar zijn ouderschap zal op een andere manier worden ingevuld, die niet minder waardevol hoeft te zijn. Het hof benadrukt vervolgens de

verantwoordelijkheid van de moeder ervoor te zorgen dat de vader en de kinderen de tijd die ze wel samen hebben zo goed mogelijk kunnen benutten.

### **Conclusie**

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking en wijst het verzoek van de vader tot schorsing van de werking van de bestreden beschikking (incident).

---

**Instantie:** Gerechtshof Amsterdam

**Datum uitspraak:** 24-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHAMS:2023:204

**Zaaknummer:** 200.312.536/01 en 200.312.536/02

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Cassatie. Partneralimentatie na echtscheiding; motiveringsklachten.***

#### **Feiten en procesverloop**

Partijen zijn gehuwd in 1994 in Libanon. De man heeft de Nederlandse nationaliteit en de vrouw de Libanese nationaliteit. Partijen zijn de ouders van twee thans meerderjarige kinderen. Bij beschikking van 23 mei 2018 heeft de rechtbank Amsterdam partijen gezamenlijk belast met de voogdij over de in 2005 respectievelijk 2008 geboren kinderen van de overleden broer en schoonzus van de vrouw. Deze kinderen hebben de Libanese nationaliteit en wonen bij de vrouw.

De man heeft bij verzoekschrift van 21 december 2018 de rechtbank Amsterdam verzocht de echtscheiding uit te spreken. De vrouw heeft in haar verweerschrift eveneens verzocht de echtscheiding uit te spreken en zelfstandige verzoeken ingediend. De man heeft een aanvullend verzoek ingediend ter zake de beëindiging van de voogdij over de minderjarige kinderen. Mocht de rechtbank dit verzoek honoreren, dan heeft de vrouw de rechtbank verzocht te bepalen dat de man aan de vrouw ten behoeve van haar levensonderhoud maandelijks een bijdrage dient te voldoen van € 3.516 bruto per maand, dan wel een in door de rechtbank in goede justitie vast te stellen bijdrage. De man heeft verweer gevoerd tegen de hoogte van de verzochte partneralimentatie en zelfstandig verzocht, voor het geval de rechtbank van mening is dat de vrouw op dit moment nog niet volledig in haar eigen levensonderhoud kan voorzien/geacht wordt te voorzien, te bepalen dat de partneralimentatie na ommekomst van een jaar op nihil wordt gesteld, althans te bepalen dat de alimentatieduur zal worden beperkt tot één jaar na datum van de echtscheiding.

De rechtbank heeft bij beschikking van 8 april 2020 de echtscheiding tussen partijen uitgesproken. De rechtbank heeft het verzoek van de man om de voogdij te beëindigen gehonoreerd en bepaald dat de man € 2.441 per maand dient te betalen aan de vrouw als uitkering tot levensonderhoud.

De man is tegen de beschikking van de rechtbank in hoger beroep gekomen bij het hof Amsterdam en heeft verzocht het verzoek van de vrouw tot vaststelling van partneralimentatie af te wijzen, althans de vrouw in haar verzoek niet-ontvankelijk te verklaren. Subsidiair heeft

de man verzocht de partneralimentatie per 8 april 2020 op nihil te stellen omdat de vrouw inmiddels voldoende tijd heeft gehad om werk te zoeken en langs die weg in haar eigen levensonderhoud te voorzien, althans te bepalen dat de partneralimentatie na ommekomst van een door het hof in goede justitie te bepalen termijn zal worden gesteld op een bedrag als het hof juist acht. De vrouw heeft verzocht het verzoek van de man af te wijzen. In incidenteel hoger beroep heeft de vrouw verzocht om een bedrag aan partneralimentatie van € 4.180 bruto per maand, dan wel een bijdrage die het hof juist acht. De man heeft verzocht de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar incidenteel hoger beroep, althans het door haar verzochte af te wijzen.

Bij beschikking van 8 februari 2022 heeft het hof de beschikking van de rechtbank vernietigd voor zover het de partneralimentatie betreft en het verzoek van de vrouw om partneralimentatie alsnog afgewezen. Daartoe heeft het hof, nadat het de behoefte van de vrouw heeft vastgesteld en de stellingen van de man en de vrouw omtrent de behoefte heeft weergegeven het volgende overwogen:

‘5.5.10 (...) De vrouw heeft sinds 2015 niet meer gewerkt. Medio 2017 zijn [de minderjarige kinderen] bij partijen komen wonen, nadat hun beide ouders waren overleden. Zij woonden tot die tijd in Frankrijk en zijn in een ander land, met een andere taal en cultuur komen wonen. Gelet op de omstandigheden waaronder de kinderen bij partijen zijn komen wonen, acht het hof aannemelijk dat zij extra aandacht en verzorging nodig hadden. Voorts is voldoende komen vast te staan dat de vrouw gezondheidsklachten heeft gehad. Onduidelijk is echter of en in welke mate daarvan op dit moment nog sprake is.

De vrouw heeft daarnaast onvoldoende onderbouwd dat voormelde omstandigheden ertoe leiden dat zij in het geheel niet zou kunnen werken. Voorts is het hof van oordeel dat de vrouw onvoldoende inzicht heeft gegeven in de wijze waarop zij – in ieder geval in de periode tussen augustus 2018 (datum uiteengaan partijen) en juli 2020 (datum inschrijving echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand) – in haar levensonderhoud heeft voorzien. De verklaringen die zij heeft overgelegd ter onderbouwing van haar stelling dat zij gelden heeft geleend, geven geen duidelijkheid over de hoogte van de leningen en evenmin omtrent de periode waarin de bedragen zouden zijn geleend. Slechts uit de verklaring van [betrokkene 1] valt af te leiden dat in totaal een bedrag van € 844,- is betaald om rekeningen te voldoen. Mede gelet op het standpunt dat de man in zijn beroepschrift hierover heeft ingenomen, had het op de weg van de vrouw gelegen om hierin helderheid te scheppen, bijvoorbeeld door aangiften inkomstenbelasting en bankafschriften over te leggen, waaruit haar inkomens- en vermogenspositie blijkt. Op grond van het voorgaande is het hof van oordeel dat de vrouw niet heeft aangetoond of en, zo ja, in hoeverre zij de nodige middelen van bestaan miste. Haar verzoek om partneralimentatie zal worden afgewezen.

Onder deze omstandigheden behoeven de hoogte van de verdien capaciteit van de vrouw en de draagkracht van de man niet meer te worden besproken’

De vrouw heeft (tijdig) beroep in cassatie ingesteld tegen de beschikking van het hof. De man heeft verweer gevoerd.

### **Bespreking van het cassatiemiddel A-G (ECLI:NL:PHR:2022:1046)**

Het cassatiemiddel valt uiteen in twee onderdelen. Onderdeel I is gericht tegen r.o. 5.5.10 van de bestreden beschikking. Het onderdeel valt in vijf subonderdelen uiteen en bevat klachten over het oordeel van het hof omtrent de behoefte van de vrouw.

Het onderdeel geeft ter inleiding op de klachten een opsomming van de volgens het onderdeel relevante omstandigheden ten tijde van de bestreden beschikking. De volgende omstandigheden worden genoemd: (i) het huwelijk heeft bijna 26 jaar geduurd; (ii) de man heeft de Nederlandse nationaliteit en de vrouw de Libanese nationaliteit; (iii) de vrouw heeft de zorg voor de twee uit het huwelijk geboren kinderen; (iv) de vrouw heeft sinds medio 2017 de zorg voor de twee minderjarige kinderen van haar overleden broer en schoonzus en het is aannemelijk dat zij extra aandacht en verzorging nodig hebben; (v) de vrouw heeft sedert 2015 niet meer gewerkt; (vi) voldoende is komen vast te staan dat de vrouw gezondheidsklachten heeft gehad; (vii) de vrouw is 54 jaar; (viii) de vrouw spreekt geen Nederlands; (ix) de vrouw zal zich moeten laten bijscholen voordat zij in staat zal zijn om (in Nederland) eigen inkomsten te verwerven.

Subonderdeel 1 klaagt dat mede gelet op voornoemde omstandigheden de overweging van het hof, dat de vrouw ‘daarnaast’ onvoldoende heeft onderbouwd dat zij in het geheel niet zou kunnen werken, tekortschiet. Volgens vaste rechtspraak worden aan beslissingen die de door partijen met het oog op hun draagkracht en behoefte aangevoerde omstandigheden vaststellen en wegen in het algemeen geen hoge motiveringseisen gesteld, maar dat is anders als het gaat om een beslissing die leidt tot een definitieve beëindiging van de onderhoudsplicht, waaraan wegens de ingrijpende aard daarvan hoge eisen worden gesteld. Aan die eisen voldoet de beslissing niet, aldus het subonderdeel.

De bestreden overweging in r.o. 5.5.10 luidt: ‘De vrouw heeft *daarnaast* onvoldoende onderbouwd dat *voormelde omstandigheden* ertoe leiden dat zij in het geheel niet zou kunnen werken’ (curs., A-G). Het woord ‘daarnaast’ heeft betrekking op de woorden ‘voormelde omstandigheden’. Deze ‘voormelde omstandigheden’ zijn door het hof in de eerste alinea van r.o. 5.5.10 opgesomd, te weten dat (i) de vrouw sinds 2015 niet meer heeft gewerkt, (ii) zij de zorg voor de minderjarige kinderen heeft en (iii) zij gezondheidsklachten heeft gehad. Deze ‘voormelde omstandigheden’ hebben – en daarmee heeft ook de bestreden overweging – geen

betrekking op andere omstandigheden, zoals de andere omstandigheden die door het subonderdeel worden aangevoerd. De klacht berust op een onjuiste lezing van de bestreden beschikking en faalt daarom.

Het subonderdeel klaagt verder dat aan een beslissing die leidt tot een definitieve beëindiging van de onderhoudsplicht hoge motiveringseisen worden gesteld, waaraan de bestreden beschikking niet voldoet. Ook deze klacht faalt. Er is geen sprake van een definitieve beëindiging van de alimentatieverplichting, maar van een afwijzing van het verzoek om alimentatie waarvoor de gewone motiveringseisen gelden.

Subonderdeel 2 klaagt dat de motivering van het hof tekortschiet waar het hof heeft overwogen dat de vrouw onvoldoende heeft onderbouwd dat zij 'in het geheel' niet zou kunnen werken. Dit wil nog niet zeggen dat de vrouw, als zij aan het arbeidsproces zal deelnemen, niet (deels) behoeftig is en enige bijdrage van de man in haar levensonderhoud nodig heeft, aldus de klacht.

Het hof heeft in r.o. 5.5.9 – onbestreden in cassatie – de stelling van de vrouw weergegeven dat zij nu geen verdien capaciteit meer heeft, omdat zij gezondheidsproblemen heeft, voor de minderjarige kinderen zorgt en veel te lang uit de financiële wereld is om, mede gelet op haar leeftijd, nog werk te vinden. Volgens de vrouw zal zij zich eerst moeten laten bijscholen voordat zij in staat zal zijn zelf inkomsten te verkrijgen. In r.o. 5.5.10 heeft het hof op deze stelling van de vrouw gerepsondeerd door te overwegen dat de vrouw onvoldoende heeft onderbouwd dat de voormelde omstandigheden ertoe leiden dat zij 'in het geheel' niet zou kunnen werken. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, zodat de klacht faalt.

Subonderdeel 3 betoogt dat het onbegrijpelijk is, gelet op voornoemde omstandigheden, dat van de vrouw reeds nu zou kunnen worden gevergd dat zij (volledig) in haar eigen levensonderhoud voorziet en haar (eventuele) verdien capaciteit (ten volle) zou kunnen benutten. Volgens het subonderdeel had het hof haar daartoe een redelijke termijn moeten gunnen, juist gelet op de in de inleiding van het onderdeel genoemde omstandigheden. Het hof heeft dit nagelaten, aldus de klacht.

De motiveringsklacht faalt omdat het hof het verzoek tot alimentatie heeft afgewezen. Het hof is derhalve niet toegekomen aan het al dan niet gunnen van een redelijke termijn.

Subonderdeel 4 klaagt dat het voor de beoordeling van de onderhavige zaak een irrelevant gegeven is, althans onvoldoende redengevend is om te kunnen oordelen dat de vrouw niet (of althans niet deels) behoeftig is, dat de vrouw onvoldoende inzicht heeft gegeven in de wijze waarop zij na het uiteengaan van partijen in haar levensonderhoud heeft voorzien en dat zij niet heeft aangetoond of, en zo ja, in hoeverre zij de nodige middelen van bestaan miste.

Van behoeftigheid is sprake als betrokkene zelf niet in het eigen levensonderhoud kan voorzien, dat wil zeggen indien betrokkene daartoe de nodige middelen mist en die ook in redelijkheid niet kan verwerven. Zowel het inkomen als het vermogen van degene die alimentatie verzoekt, is van belang voor het bepalen van diens behoeftigheid, hetgeen met concrete gegevens moet worden gestaafd. Ontbreken die gegevens, dan kan de rechter, ook als sprake is van een behoefte aan alimentatie, het verzoek afwijzen. In de zaak die in cassatie aan de orde is, heeft het hof rekening gehouden met alle omstandigheden ten tijde van de uitspraak (toetsing *ex nunc*). In r.o. 5.5.8 – onbestreden in cassatie – heeft het hof de stellingen van de man omtrent de behoeftigheid van de vrouw weergegeven en in r.o. 5.5.9 – eveneens onbestreden in cassatie – het verweer van de vrouw. In r.o. 5.5.10 heeft het hof hierop gerespondeerd. Daaruit blijkt dat het hof de behoeftigheid van de vrouw *ex nunc* heeft beoordeeld. Het subonderdeel stuit op het voorgaande af.

Subonderdeel 5 klaagt dat het hof, alvorens (definitief) tot een afwijzende beslissing te komen, de vrouw in de gelegenheid had moeten stellen alsnog de verlangde gegevens (aangiftes inkomstenbelasting en bankafschriften) in het geding te brengen. Blijkens het proces-verbaal van de zitting van 4 maart 2021 heeft het hof ter zitting medegedeeld behoefte te hebben aan nadere inlichtingen van de man in de vorm van overlegging van zijn jaaropgave over het jaar 2020 en zijn loonstrook over de maand oktober 2020, waartoe het hof de man in de gelegenheid heeft gesteld die alsnog in het geding te brengen. Volgens het subonderdeel is het onbegrijpelijk waarom het hof de vrouw een soortgelijke mogelijkheid niet ook heeft geboden, alvorens tot een (definitieve) afwijzende beslissing te komen.

Bij de behandeling van het subonderdeel stelt de A-G voorop dat het subonderdeel geen rechtsklacht bevat in de zin dat het hof het beginsel van *equality of arms* in de zin van artikel 6 EVRM zou hebben geschonden. Het subonderdeel bevat uitsluitend een motiveringsklacht. Een rechtsoordeel kan in cassatie niet met een motiveringsklacht worden bestreden. Voor zover op dit punt al sprake zou zijn van een gemengd oordeel, heeft het niet aanvoeren van een rechtsklacht tot gevolg dat in cassatie vaststaat dat het hof het beginsel van *equality of arms* niet heeft miskend. Bij deze stand van zaken valt zonder nadere onderbouwing niet in te zien op welke wijze de motiveringsklacht zou kunnen slagen.

De conclusie van de A-G strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

## **Conclusie**

De Hoge Raad verwerpt het beroep onder verwijzing naar artikel 81 lid 1 RO.

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 10-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2023:194

**Zaaknummer:** 22/01687

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Stiefouderadoptie afgewezen, omdat deze nu niet in het kennelijk belang van de 12-jarige minderjarige wordt geacht. Dit staat los van de vraag of vaststaat en voor de toekomst redelijkerwijs te voorzien is dat de minderjarige niets meer van zijn vader in hoedanigheid van ouder te verwachten heeft.***

### **Feiten, omstandigheden en verzoeken**

Uit de inmiddels beëindigde relatie van de vrouw met de man is de minderjarige geboren. Zij hebben ook een ander kind, minderjarige 2. De vrouw is van rechtswege alleen belast met het ouderlijk gezag over de minderjarige. De man heeft de minderjarige erkend. De verzoeker en de vrouw hebben sinds 2016 een relatie, wonen sinds eind 2016 samen en zijn in januari 2017 een geregistreerd partnerschap aangegaan en vervolgens gehuwd. De verzoeker verzoekt de rechtbank om bij beschikking de adoptie door verzoeker van de minderjarige uit te spreken.

### **Standpunten van partijen en advies van de raad**

#### *Standpunt van verzoeker*

De verzoeker voert aan dat de relatie tussen de man en de vrouw kort na de geboorte van de minderjarige is beëindigd en dat de minderjarige nooit in gezinsverband heeft geleefd met de vrouw en de man. In de relatie was sprake van onveiligheid en huiselijk geweld, gepleegd door de man. De minderjarige heeft sinds 2015 geen contact met de man en de man zoekt zelf ook al ruim zeven jaar geen contact. De verzoeker heeft feitelijk vanaf 2016 tezamen met de vrouw de verzorging en opvoeding van de minderjarige op zich genomen en omschrijft zijn relatie met de minderjarige als een vader-zoonrelatie. Verzoeker wil zowel feitelijk als juridisch vader van de minderjarige worden. Het is, volgens de verzoeker, in het belang van de minderjarige om de reeds bestaande banden tussen hen te bevestigen en de minderjarige de status als wettig kind van de verzoeker te verschaffen middels een adoptie. De verzoeker stelt dat de minderjarige van de man niets meer als ouder heeft te verwachten en dat de man geen ouderrol kan vervullen. Volgens de verzoeker zijn aan alle wettelijke vereisten voor adoptie als genoemd in artikel 1:227 en 1:228 BW voldaan.

### *Standpunt vrouw*

De vrouw heeft aangegeven dat het goed gaat met de minderjarige en dat hij zich positief ontwikkelt. De vrouw ondersteunt het verzoek van de verzoeker. De minderjarige heeft op 4-jarige leeftijd aangegeven niet meer naar de man te willen, wat de vrouw heeft gerespecteerd en waarna geen omgang meer heeft plaatsgevonden. De vrouw merkt verder op dat er veel tussen de vrouw en de man is voorgevallen, waaronder huiselijk geweld, stalking en bedreigingen door de man. In 2016 is de man door de rechtbank veroordeeld voor bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht en is hem een contactverbod opgelegd. De andere minderjarige 2 heeft sinds anderhalf jaar weer contact met de man, maar de minderjarigen accepteren dat zij hierin een andere behoeften hebben. De vrouw erkent dat de man betere keuzes maakt in zijn leven en inmiddels clean is. Ze stelt dat zij tegenover de minderjarige niet negatief praat over de man, maar zij zal hem niet tegen zijn wil tot contact dwingen.

### *Gesprek met de minderjarige*

De minderjarige heeft verteld dat het goed met hem gaat. Hij stelt dat verzoeker als een echte vader voor hem voelt. Hij praat liever niet over de man en heeft geen positieve herinneringen aan hem. De minderjarige heeft twee jaar geleden aangegeven dat hij wenst dat de verzoeker zijn echte vader wordt, maar zijn moeder vond dat hij er eerst nog eens over na moest denken. De minderjarige wil nog steeds dat verzoeker hem adopteert en zou verdrietig zijn als de adoptie niet doorgaat.

### *Advies van de raad*

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) heeft geadviseerd het verzoek tot adoptie af te wijzen, daar dit niet in het kennelijk belang van de minderjarige wordt geacht. Volgens de raad staat niets vast en is niet te voorzien dat de minderjarige niets meer van zijn vader in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft. De minderjarige heeft nu een negatief beeld van de man. De raad meent dat het voor de identiteitsontwikkeling van de minderjarige van belang is dat hij zijn vader kent en de ruimte en tijd krijgt om zijn eigen beeld te vormen van de man. De minderjarige zal op oudere leeftijd wellicht een nieuwsgierigheid ontwikkelen naar zijn vader en achtergrond. Ook vraagt de raad zich af in hoeverre de minderjarige, gezien zijn leeftijd, de gevolgen van adoptie kan overzien en of hij niet anders zal gaan kijken naar de situatie in de puberteits- en adolescentiefase. Adoptie is een zeer vergaande en ingrijpende maatregel, waarbij terughoudendheid is geboden.

### **Beoordeling en motivering**

De rechtbank verwijst naar de gronden en voorwaarden voor adoptie zoals genoemd in artikel

1:277 BW en artikel 1:228 BW. De rechtbank acht het, zoals vereist in artikel 1:227 lid 3 BW, niet in het kennelijk belang van de minderjarige dat de adoptie door verzoeker wordt uitgesproken. Het verzoek kwam in eerste instantie vooral vanuit de minderjarige, wat betekent dat de rechtbank in haar beoordeling zich voornamelijk zal richten op de vraag of de minderjarige een evenwichtige afweging heeft kunnen maken en of hij de gevolgen van zijn wens kan overzien. De rechtbank overweegt dat hij pas slechts 11 jaar was toen het verzoek werd ingediend; een leeftijd waarop een kind nog een grote ontwikkeling gaat doormaken. In de puberteit gaan jongeren zich afvragen wie zij zijn en met wie zij zich kunnen of willen identificeren. De minderjarige heeft sinds zijn vierde geen contact met zijn vader. De rechtbank begrijpt dat, gezien de omstandigheden, de vrouw de man toentertijd moeilijk kon vertrouwen en zich derhalve niet voor omgang tussen de minderjarige en de man heeft ingespannen. De man heeft zich echter verbeterd, maar de vrouw zet zich nog niet in voor contactherstel. De rechtbank is van mening dat het negatieve beeld van de minderjarige over zijn vader voornamelijk is ingegeven door de vrouw, de actieve negatieve herinneringen van de minderjarige zelf en de (niet altijd juiste) verhalen van minderjarige 2. De minderjarige heeft dit beeld niet kunnen bijstellen, omdat hij zelf geen contact heeft met de man. De verzoeker en de vrouw hebben aangegeven dat zij het nu niet belangrijk vinden voor de ontwikkeling van de minderjarige dat hij zijn vader leert kennen en zijn van mening dat de minderjarige zijn identiteit ontleent aan de verzoeker. Blijkbaar vinden zij dat het niet belangrijk voor de minderjarige kan zijn om zijn identiteit mede aan zijn biologische vader te kunnen ontleenen. Het negatieve beeld van de man wordt hiermee in stand gehouden. Daarnaast vraagt de rechtbank zich af of de minderjarige voldoende beseft wat de rechtsgevolgen zijn van adoptie. De familierechtelijke betrekking tussen de minderjarige en de man en diens bloedverwanten zal immers ook ophouden te bestaan en de minderjarige zal dan, juridisch en erfrechtelijk, een andere positie hebben ten opzichte van de man en minderjarige 2.

Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat dit niet het moment is om een ingrijpende beslissing als adoptie te nemen. De rechtbank is er niet van overtuigd dat adoptie in het kennelijk belang van de minderjarige is, wat anders zou kunnen zijn wanneer de minderjarige zijn keus op basis van een realistisch beeld van de man kan maken, op een leeftijd waarop hij daartoe beter in staat is. De vraag of vaststaat, en voor de toekomst redelijkerwijs te voorzien is, dat de minderjarige niets meer van de man in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft, staat hier los van. Contact tussen de minderjarige en de man zou op zichzelf niet in de weg hoeven staan aan adoptie, mits adoptie in het kennelijk belang van de minderjarige wordt geacht.

## **Conclusie**

De rechtbank wijst het verzoek van de verzoeker af.

---

**Instantie:** Rechtbank Noord-Nederland

**Datum uitspraak:** 13-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBNNE:2023:383

**Zaaknummer:** 182912

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Kan de zoon op grond van een derdenbeding om nakoming vragen van de overeenkomst die zijn ouders hebben gesloten en die inhoudt dat hij, ook na zijn 21ste, zolang hij studeert aanspraak kan maken op een bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud en studie?***

### **Feiten en omstandigheden**

Uit het huwelijk van de vader en de moeder is de inmiddels 22-jarige zoon geboren. Bij beschikking van 26 juli 2017 is de echtscheiding uitgesproken. Het huwelijk is op 2 augustus 2017 ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand. De zoon woont bij de moeder en volgt een opleiding in het middelbaar beroepsonderwijs.

In de overeenkomst met het opschrift 'Kinder- en partneralimentatie', door de vader en de moeder ondertekend op 14 juni 2017, hebben de vader en de moeder onder meer afspraken gemaakt over de alimentatie voor de zoon. In deze overeenkomst is onder meer opgenomen:

'Er wordt een kinderalimentatie betaalt [sic] van € 315,00 per maand, tot aan het moment van afstuderen, en zolang het kind staat ingeschreven bij de moeder. Na het afstuderen vervalt de verplichting tot het betalen van de kinderalimentatie. Het betreffende bedrag, € 315,00, wordt dan overgeheveld naar de partneralimentatie, te corrigeren met het inkomen van de moeder. Ook indien de verplichting tot het betalen van de kinderalimentatie, om wat voor reden dan ook, eerder komt te vervallen, wordt het betreffende bedrag overgeheveld naar de partneralimentatie, te corrigeren met het inkomen van de moeder.

Indien het kind, na het vervallen van de kinderalimentatieverplichting, ingeschreven staat bij de vader, wordt het bedrag van de partneralimentatie aangepast naar € 200,00 per maand, te corrigeren met het inkomen van de moeder. (...)

Dit beding ten behoeve van ieder der kinderen van de ouders is onherroepelijk, zodat de kinderen het recht hebben om zonodig nakoming van dit beding te vorderen. De ondertekening van dit convenant geldt tevens als aanvaarding van dit beding door partijen als wettelijk vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen. (...)

In de echtscheidingsbeschikking van 26 juli 2017 is bepaald dat het aangehechte echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan deel uitmaken van die beschikking. Het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan zijn door partijen op 28 juni 2017 ondertekend. In het echtscheidingsconvenant is onder meer opgenomen:

‘2.2 Partijen zijn overeengekomen dat de man als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen een bedrag voldoet van € 315,00 per kind per maand. (...) Deze bijdrage zal jaarlijks met de wettelijke indexering worden verhoogd. De bijdrage wordt betaald vanaf het moment van inschrijven van de echtscheidingsbeschikking. (...)’

In het ouderschapsplan is onder meer opgenomen:

‘Artikel 7.4 - Studiekosten na 21 jaar.

De ouders betalen aan een kind van 21 jaar of ouder geen (studie-) bijdrage. Dit beding ten behoeve van de kinderen is onherroepelijk, zodat de kinderen het recht hebben om zo nodig nakoming van dit beding te vorderen. De ondertekening van deze overeenkomst geldt tevens als aanvaarding van dit beding door partijen als wettelijk vertegenwoordigers van hun minderjarige kinderen. (...)’

Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank – uitvoerbaar bij voorraad – bepaald dat de vader gehouden is om het convenant kinder- en partneralimentatie (hierna ook: de overeenkomst) van 14 juni 2017 na te komen en met ingang van de 21ste verjaardag van de zoon een bedrag van € 344,30 per maand te voldoen in verband met zijn kosten van levensonderhoud en studie. De proceskosten zijn gecompenseerd en het meer of anders verzochte is afgewezen.

### **Motivering**

De grieven van de vader zien in de kern op het komen te ontvallen van rechtskracht aan de overeenkomst van 14 juni 2017 (grieven I-VI) en op (de rechtsgeldigheid van) het daarin opgenomen derdenbeding (grief VII).

De vader verzoekt, voor zover in deze samenvatting relevant, te bepalen dat de bestreden beschikking zal worden vernietigd en het inleidend verzoek van de zoon alsnog zal worden afgewezen. De zoon verzoekt de vader niet-ontvankelijk te verklaren in zijn hoger beroep, althans de verzoeken af te wijzen.

Het hof stelt vast dat de vader en de moeder op 14 juni 2017 een overeenkomst met elkaar hebben gesloten. Deze overeenkomst bevat een bepaling ten behoeve van de zoon die inhoudt dat de vader met een bedrag van € 315 per maand dient bij te dragen in de kosten van studie

en levensonderhoud van de zoon tot het moment van afstuderen. Verder stelt het hof vast dat tussen partijen niet in geschil is dat in deze overeenkomst ten behoeve van de zoon een onherroepelijk derdenbeding is opgenomen dat is aanvaard.

Het hof stelt bij de beoordeling van de grieven voorop dat volgens de in artikel 150 Rv neergelegde hoofdregel de bewijslast rust op de partij die daarmee een bepaald rechtsgevolg wil bewerkstelligen. Het uitgangspunt in deze procedure is dat de stelplicht en de bewijslast krachtens de hoofdregel van artikel 150 Rv op de zoon rusten. De vader heeft echter als verweer een bevrijdend rechtsfeit aangevoerd: de overeenkomst van 14 juni 2017 heeft haar rechtskracht verloren (zodat de zoon daarvan niet langer nakoming kan verzoeken) omdat deze is vervangen door de totstandkoming van het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan van 28 juni 2017. Dit betekent dat de vader ingevolge de hoofdregel van artikel 150 Rv de stelplicht – en bij voldoende betwisting door de zoon – ook de bewijslast van dat rechtsfeit heeft.

Aan die op hem rustende stelplicht heeft de vader naar het oordeel van het hof niet voldaan.

De vader laat, in het licht van de gemotiveerde betwisting door de zoon, immers na om zijn stelling dat de overeenkomst van 14 juni 2017 haar rechtskracht heeft verloren door de totstandkoming van het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan, genoegzaam te onderbouwen. De stelling van de vader dat de moeder en hij de overeenkomst van 14 juni 2017 hebben vernietigd, is door de zoon gemotiveerd betwist en door de vader niet nader onderbouwd hetgeen wel op zijn weg had gelegen. Dit klemmt te meer nu de vader en de moeder daarover in het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan van 28 juni 2017 niets hebben opgenomen. De nadere uitleg van de vader dat de moeder en hij beiden de overeenkomst van 14 juni 2017 niet als bindend beschouwden en dat er daarom geen noodzaak bestond om daarover iets op te nemen in het echtscheidingsconvenant en het ouderschapsplan, is in dit verband – mede gezien de gemotiveerde betwisting van deze stelling door de zoon – ontoereikend. De stelling van de vader dat de afspraken in het echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan dienen te prevaleren boven de afspraken uit de overeenkomst van 14 juni 2017 enkel en alleen omdat deze zijn gehecht aan de echtscheidingsbeschikking is, zonder nadere toelichting, die ontbreekt, onbegrijpelijk zodat het hof daaraan voorbijgaat. De vader heeft geen bewijs aangeboden van zijn in dit verband ingenomen stellingen. Dit alles leidt tot de conclusie dat de grieven van de vader falen.

Dit betekent dat de overeenkomst van 14 juni 2017 haar rechtskracht heeft behouden.

### **Conclusie**

Het hof bekrachtigt, onder aanvulling van gronden, de beschikking van de rechtbank Oost-

Brabant van 4 april 2022.

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 19-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2023:130

**Zaaknummer:** 200.312.710\_01\_02

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Gezagsbeëindiging. In cassatie klaagt de moeder dat het hof heeft miskend dat op grond van artikel 8 EVRM en de jurisprudentie van het EHRM een belangenafweging moet worden gemaakt tussen de belangen van het kind en die van de ouder, en dat een uithuisplaatsing tijdelijk moet zijn, gericht op terugplaatsing, waarbij op de autoriteiten de positieve verplichting rust om hereniging van het kind met zijn biologische familie na te streven.***

### Feiten en omstandigheden

De minderjarige is in 2018 geboren en in 2020 erkend door belanghebbende 2. De moeder en belanghebbende 2 hebben het gezamenlijk ouderlijk gezag laten aantekenen in het gezagsregister. In de periode van 28 november 2018 tot 13 februari 2019 heeft de minderjarige op vrijwillige basis in een crisisleeggezin verbleven in verband met de opname van de moeder in het ziekenhuis. Zij lag op de intensive care nadat bij haar het HELLP-syndroom was vastgesteld. Vanaf 13 februari 2019 is het kind onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling (GI) en is een machtiging verleend tot uithuisplaatsing van het kind in een voorziening voor pleegzorg. De ondertoezichtstelling en machtiging uithuisplaatsing zijn daarna telkens verlengd/opnieuw verleend tot 7 mei 2021. In cassatie gaat het om de beëindiging van het gezag van de moeder en belanghebbende 2. De rechtbank heeft het verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) in dat kader toegewezen en het hof heeft deze beschikking bekrachtigd (zie: ECLI:NL:GHAMS:2022:1104). De moeder heeft tegen die beslissing beroep in cassatie ingesteld. In cassatie klaagt de moeder dat het hof de maatstaven heeft miskend die uit artikel 8 EVRM en de jurisprudentie van het EHRM voortvloeien.

### Conclusie van de A-G (ECLI:NL:PHR:2022:1250)

#### *Nationaal wettelijk kader*

Beëindiging van het gezag is de meest vergaande maatregel van kinderscherming. Op grond van artikel 1:266 lid 1 BW kan de rechtbank het gezag van een ouder (onder meer) beëindigen,

indien een minderjarige zodanig opgroeit dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en de ouder niet in staat is de verantwoordelijkheid te dragen voor de verzorging en opvoeding binnen een voor de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbare termijn. Deze bepaling kan gezien worden als de spiegelbepaling van de ondertoezichtstelling (art.1:255 BW), die kan worden uitgesproken als de ouders wel de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding kunnen dragen binnen een voor de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn. Gedurende een ondertoezichtstelling kan de kinderrechter de gecertificeerde instelling die is belast met de uitvoering van de ondertoezichtstelling op haar verzoek machtigen de minderjarige uit huis te plaatsen, indien dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarig (art. 1:265b lid 1 BW).

Het in artikel 1:266 lid 1 BW opgenomen criterium van de aanvaardbare termijn is volgens de wetgever een belangrijke concretisering van het belang dat een kind heeft bij stabiliteit en continuïteit in de verzorging en opvoeding, hetgeen met name van belang is bij verlenging van een ondertoezichtstelling. In de memorie van toelichting wordt in dit verband opgemerkt dat het bij een uithuisplaatsing die langer duurt, steeds lastiger zal worden om te motiveren waarom de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding kunnen dragen. Verlengingen van een ondertoezichtstelling zonder perspectief op terugplaatsing bij de ouders zijn derhalve niet meer mogelijk. Welke termijn een aanvaardbare termijn is, is volgens de wetgever niet exact te bepalen. Over het ijkpunt voor het bepalen van de aanvaardbare termijn vermeldt de memorie van toelichting het volgende:

‘Bij de eerste verlenging van een ondertoezichtstelling, en zeker na een periode van twee jaar, moet overwogen worden of het kind nog langer in onzekerheid mag blijven over zijn toekomstige opvoedingssituatie. Het ijkpunt voor het bepalen van de aanvaardbare termijn voor een kind is de periode van onzekerheid over de vraag in welk gezin hij verder zal opgroeien, die het kind kan overbruggen zonder verdergaand ernstige schade voor zijn ontwikkeling op te lopen. Wat voor een minderjarige een redelijke termijn is, is afhankelijk van zijn leeftijd en ontwikkeling. Het spreekt voor zich dat een zich over jaren uitstrekkende verlenging van de ondertoezichtstelling daar niet bij aansluit. Voor jongere kinderen zal de termijn over het algemeen korter zijn dan voor de oudere kinderen. De toepassing van dit uitgangspunt vereist maatwerk; precieze termijnen zijn niet te geven.’

Of een gezagsbeëindigende maatregel aan de orde is, zal de rechter moeten beoordelen op grond van alle omstandigheden van het geval. In zoverre codificeert de Wet herziening kinderbeschermingsmaatregelen de al bestaande praktijk/rechtspraak. Dit brengt mee dat niet

in alle gevallen waarin de ouders de verzorging en opvoeding niet binnen een aanvaardbare termijn op zich kunnen nemen, een gezagsbeëindiging moet volgen. Bruning wijst er in dit verband op dat het in de meeste verzoeken tot beëindiging om jonge kinderen gaat, die al geruime tijd in een pleeggezin wonen terwijl duidelijk is dat daar hun toekomstperspectief ligt, en niet bij ouders thuis en dat dit de situatie is die de wetgever bij de wijziging van de rechtsgrond voor ogen heeft gehad. Zij pleit er dan ook voor dat de uitzonderingsgevallen waarin de gezagsbeëindiging door de kinderrechter wordt afgewezen op grond van zijn discretionaire bevoegdheid, slechts zeer beperkt moeten blijven, aangezien de maatregel nu juist bedoeld is om het perspectief van de minderjarige, en niet van de ouders, centraal te stellen.

In situaties waarin het al bij de aanvang van het kinderbeschermingstraject duidelijk is dat de ouder niet in staat zal zijn de opvoedingsverantwoordelijkheid binnen een voor de minderjarige aanvaardbare termijn op zich te nemen, kan direct de gezagsbeëindigende maatregel worden getroffen. Een ondertoezichtstelling hoeft er in die gevallen niet aan vooraf te gaan. De memorie van toelichting noemt hierbij als voorbeeld de situatie waarin de ouders al jarenlang verslaafd zijn aan harddrugs en er weinig of geen aanwijzingen tot verbetering zijn.

De aanvaardbare termijn ziet niet enkel op de periode na de uithuisplaatsing, maar kan eveneens zien op de daaraan voorafgaande periode waarin al diverse hulpverleningstrajecten vergeefs zijn ingezet.

#### *Artikel 8 EVRM*

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof artikel 8 EVRM en de uitspraken van het EHRM in de zaken *Strand Lobben/Noorwegen* (EHRM 10 september 2019, 37283/13, ECLI:CE:ECHR:2019:0910JUD003728313\_ en *M.L./Noorwegen* (EHRM 22 december 2020, 64639/16, ECLI:CE:ECHR:2020:1222JUD006463916) heeft miskend. Artikel 8 EVRM bepaalt, voor zover van belang, dat eenieder recht heeft op respect voor zijn familie- en gezinsleven en dat geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is ter bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

De zaak *Strand Lobben/Noorwegen* betrof de adoptie van een driejarig kind door zijn pleegouders, die vanaf de vierde levensweek voor dit kind hadden gezorgd, zonder dat de moeder met de adoptie instemde. Ook de uitspraak van het EHRM in de zaak *M.L./Noorwegen* handelde over een adoptie door de pleegouders zonder instemming van de biologische moeder. In die zaak was het kind negen dagen na de geboorte uit huis geplaatst en was in de

periode van ongeveer vier jaar tussen de uithuisplaatsing en de adoptie sprake van een zeer beperkte contactregeling tussen de moeder en het kind (eens per drie maanden twee uur).

In haar noot bij deze laatste uitspraak vertaalt Bruning het belang van beide uitspraken voor de Nederlandse praktijk als volgt:

‘14. Als we deze zaak vergelijken met het kinderbeschermingssysteem in Nederland, dan mag duidelijk zijn dat in Nederland de inbreuken op het recht op respect voor gezinsleven uiteindelijk niet zo zwaar kunnen zijn als in Noorwegen, waar adoptie zonder instemming van de ouder mogelijk is ter bescherming van het kind. In Nederland blijven met de zwaarste maatregel van kinderbescherming, de gezagsbeëindiging, de juridische banden van een langdurig uit huis geplaatst kind met de biologische ouders in stand, ook al is duidelijk dat het toekomstperspectief van dat kind in het pleeggezin ligt. (...)’

15. Maar, zoals ik ook al in mijn noot bij de Grote Kamer van het Hof in de Strand-Lobben-uitspraak schetste, de uitvoeringspraktijk waarin nationale autoriteiten zich na het uit huis plaatsen van jonge kinderen vooral op een nieuwe opvoedplek in een nieuw gezin voor het kind richten, is in Nederland ook aanwezig, al kan dan niet worden toegewerkt naar een adoptie voor het kind. Een beperking van het contact tussen een uit huis geplaatst kind en zijn ouders tot slechts enkele keren per jaar zullen we in Nederland niet snel meemaken, al is het niet onmogelijk. Maar wel zien we in Nederland dat voor een uit huis geplaatst kind de blik van de verantwoordelijke beroepskrachten vaak vooral is gericht op het creëren van een nieuwe bestendige opvoedplek binnen een gezin voor een kind. Het toewerken naar een terugkeer van het kind naar de eigen ouder(s) wordt vaak niet als prioriteit geoormerkt.

De uitspraak van het Hof leert dat juist bij een eerste uithuisplaatsing van een jong kind moet worden gewerkt aan intensieve begeleiding in de thuissituatie om de kans op terugkeer van het kind zo groot mogelijk te maken. Juist in deze eerste periode na uithuisplaatsing moet de koers niet te snel richting een nieuwe opvoedplek voor het kind zijn, maar moet worden ingezet op een versterking van de band van het kind met de eigen ouders met als doel het serieus verkennen van de mogelijkheden voor een kind om terug naar huis te gaan, of anders regelmatig contact te garanderen met ouders. (...)’

Angius leidt uit de jurisprudentie van het EHRM af dat met de volgende factoren rekening moet worden gehouden bij de beantwoording van de vraag of een kind al dan niet herenigd dient te worden met zijn ouders: de veilige en gezonde leefomgeving van de oorspronkelijke gezinssituatie, de behoefte van het kind aan stabiliteit, de mogelijkheid van het kind zich positief te ontwikkelen, de duur van het verblijf in het pleeggezin, de hechting en de band met de pleegouders, de nog bestaande hechtingsrelatie en band met de oorspronkelijke ouders, en

de mening van het kind.

In hun overzicht uit begin 2022 van rechtspraak van het EHRM over uithuisplaatsingen wijzen Bruning en Van der Zon erop dat binnen Europa twee zeer verschillende en tegengestelde stromingen blijken te bestaan over de vraag hoe snel en vergaand moet worden ingegrepen wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van een kind. Het gaat dan om twee aspecten: beslissingen tot uithuisplaatsing en de uitvoering van langdurige uithuisplaatsingen met een permanent karakter. Het EHRM stelt zich volgens Bruning en Van Zon ten aanzien van de beslissing tot uithuisplaatsing nog steeds terughoudend op en met betrekking tot langdurige uithuisplaatsingen lijkt het EHRM recent een meer inhoudelijke toets toe te passen dan voorheen. Een van hun observaties is de voorzichtige trend die het EHRM lijkt in te zetten om bij de beoordeling van permanente uithuisplaatsingen het gehele traject te betrekken. Zij merken in dat kader op dat direct na een uithuisplaatsing serieuze inspanningen moeten worden geleverd om de thuissituatie te verbeteren, maar dat in de huidige Nederlandse praktijk de benodigde hulp en ondersteuning vaak niet beschikbaar is en er lange wachtlijsten zijn. Bovendien is om een terugplaatsing mogelijk te maken een frequente omgangsregeling tussen ouders en kinderen noodzakelijk en moet daarmee volgens het EHRM zo snel mogelijk na een plaatsing worden gestart. Ook dit komt, aldus Bruning en Van Zon, in de Nederlandse praktijk niet altijd van de grond, als gevolg waarvan ouders weinig kans krijgen om zichzelf te bewijzen en een terugplaatsing mogelijk te maken.

#### *Bespreking onderdeel door de A-G*

De subonderdelen van het onderdeel klagen in de kern dat het hof (i) de belangen van het kind en zijn biologische familie moet afwegen, (ii) de door het EHRM vereiste verplichting om gezinshereniging (serieus) na te streven heeft miskend en (iii) zijn beslissing onvoldoende heeft gemotiveerd. Zij lenen zich voor een gezamenlijke behandeling.

De rechtbank heeft in de beschikking van 26 mei 2021 geoordeeld dat aan het criterium van artikel 1:266 lid 1 onder a BW is voldaan, omdat, samengevat, is gebleken dat de moeder (en de vader) niet in staat zijn om het kind de noodzakelijke rust en stabiliteit te bieden die hij nodig heeft, de aanvaardbare termijn voor het kind inmiddels is verstreken en het in het belang van het kind is dat er duidelijkheid komt over zijn toekomstperspectief. Het hof heeft in de bestreden beschikking geoordeeld dat het, net als de rechtbank, van oordeel is dat de moeder niet, althans onvoldoende is staat is om de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van het kind te dragen en dat niet te verwachten valt dat zij daartoe in staat is binnen een voor het kind aanvaardbaar te achten termijn.

Volgens de A-G ligt in het oordeel van het hof besloten dat het hof een afweging heeft gemaakt

en daarbij heeft geoordeeld dat de belangen van het kind (bij onder meer voorspelbaarheid en structuur) in dit geval zwaarder wegen dan het belang van de moeder. Het hof heeft derhalve niet miskend dat uit artikel 8 EVRM en de jurisprudentie van het EHRM (o.a. *Strand Lobben/Noorwegen*) volgt dat een echte afweging moet worden gemaakt tussen de belangen van het kind en die van zijn ouder(s). Daarbij mocht het hof de belangen van het kind vooropstellen. Zoals hiervoor vermeld zijn de factoren waarmee volgens de jurisprudentie van het EHRM rekening moet worden gehouden onder andere de veilige en gezonde leefomgeving van de oorspronkelijke gezinssituatie, de behoefte van het kind aan stabiliteit, de mogelijkheid van het kind zich positief te ontwikkelen, de duur van het verblijf in het pleeggezin en de hechting en de band met de pleegouders. Deze omstandigheden heeft het hof in zijn motivering betrokken. Het hof heeft zijn oordeel niet uitsluitend gegrond op het tijdsverloop sinds het kind zich bij de pleegouders bevindt.

Het hof heeft evenmin miskend dat artikel 8 EVRM vereist dat de nationale autoriteiten voldoende inspanningen moeten leveren om, als een kind uit huis is geplaatst, een hereniging van ouders en kind mogelijk te maken. Het hof, en de rechtbank, hebben meegewogen dat de moeder in het verleden niet in staat is gebleken voldoende bij het kind aan te sluiten, en onvoldoende heeft kunnen profiteren van de hulpverlening van het Babyhuis en Levvel, dat in het Babyhuis een zorgvuldig onderzoek heeft plaatsgevonden naar de mogelijkheden van een terugplaatsing van het kind bij de moeder, dat haar een reële kans is geboden om hem weer bij haar te laten wonen, dat daarna door Levvel onderzoek is gedaan, en dat uit deze onderzoeken is gebleken dat de moeder onvoldoende responsief en sensitief is richting het kind. Daarmee heeft het hof geoordeeld dat in die periode voldoende inspanningen zijn geleverd om gezinshereniging mogelijk te maken, maar dat deze inspanningen toen niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Vervolgens heeft het hof geoordeeld dat en waarom de GI vanaf januari 2020 niet meer heeft gewerkt aan terugkeer naar huis, te weten omdat de voor het kind, gelet op zijn leeftijd, aanvaardbare termijn op dat moment reeds was verstreken.

Dit oordeel is niet onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd. Na de eerste uithuisplaatsing is de moeder tijdens de plaatsing in het Babyhuis uitgebreid begeleid, met het doel om te onderzoeken of het kind weer bij haar zou kunnen gaan wonen. Deze plaatsing was derhalve uitdrukkelijk gericht op gezinshereniging. Aldaar is geconstateerd dat de moeder onvoldoende sensitief en responsief was richting het kind, en dat zij bovendien ook onvoldoende leerbaar was. Er bestond dus niet de verwachting dat de moeder met een langere plaatsing in het Babyhuis wel in staat zou zijn om voldoende sensitief en responsief richting het kind te zijn.

Het is bovendien niet zo dat na de tweede uithuisplaatsing van het kind eind juli 2019 geen enkele hulp meer is verleend aan de moeder. Levvel is immers gedurende anderhalf jaar betrokken geweest bij de bezoekenmomenten tussen de moeder en het kind en heeft de moeder

begeleid, onder meer door het maken van video-opnames van de bezoeken en deze met de moeder te bespreken. Ook daarbij is gebleken dat de moeder het moeilijk vindt om zich in het kind te kunnen verplaatsen. De vastgestelde bezoekenregeling van één keer per vier weken is volgens de raad voldoende en volgens Levvel het maximaal haalbare.

Het hof heeft bovendien meegewogen dat het kind een kwetsbaar kind is, dat veel voorspelbaarheid en structuur nodig heeft, en dat hij zich goed ontwikkelt in het pleeggezin en aan zijn pleegouders is gehecht.

Uit het voorgaande kan volgens de A-G de gevolgtrekking worden gemaakt dat het oordeel van het hof dat aan de wettelijke gronden voor beëindiging van het gezag van de moeder is voldaan, niet blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting en dat dit oordeel ook voldoende begrijpelijk is gemotiveerd.

Dit betekent dat alle klachten van het onderdeel falen.

Tot slot wijst de A-G nog op de overwegingen van de rechtbank en het hof dat 'gezagsbeëindiging niet betekent dat de moeder een onbelangrijke rol in het leven van het kind speelt' en dat zij 'altijd de moeder van het kind zal blijven.' In tegenstelling tot de situatie die aan de orde was in de uitspraken *M.L./Noorwegen* en *Strand Lobben/Noorwegen*, waarin de betreffende kinderen (zonder instemming van de moeder) werden geadopteerd door de pleegouders, met als gevolg dat de juridische band tussen het kind en de moeder geheel werd verbroken, blijft na een gezagsbeëindiging de juridische band tussen de ouder en het kind bestaan. Het hof heeft in dit verband ook (terecht) benadrukt dat de GI de moeder en het kind ruimte en ondersteuning dient te geven om hun band te onderhouden en verder te ontwikkelen.

### *Conclusie*

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

### **Oordeel Hoge Raad**

De Hoge Raad verwerpt het beroep (art. 81 lid 1 RO).

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 10-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2023:197

**Zaaknummer:** 22/02560

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Artikel 798 lid 1 Rv, belanghebbenden, beroep op ‘family life’, ontvankelijkheid.***

#### **Feiten en omstandigheden**

De rechtbank heeft minderjarige 1, geboren in 2018, en minderjarige 2, geboren in 2020, voorlopig onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling (GI) tot 1 februari 2023. Vervolgens is voor beide kinderen een spoedmachtiging tot uithuisplaatsing verleend. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank de spoedmachtiging uithuisplaatsing voor de kinderen verlengd tot 1 februari 2023. De pleegouders, verzoekers in hoger beroep, hebben verzocht om hen als belanghebbenden aan te merken en om de bestreden beschikking te vernietigen voor zover het de uithuisplaatsing betreft en te bepalen dat de (spoed)machtiging uithuisplaatsing ten onrechte is afgegeven. Subsidiair verzoeken zij het hof om een machtiging uithuisplaatsing te verlenen voor plaatsing bij hen.

#### **Beoordeling en motivering**

Verzoekers erkennen dat er ten aanzien van minderjarige 2 geen rechtsgrond is op grond waarvan zij als belanghebbenden kunnen worden aangemerkt, omdat zij hem niet al ten minste een jaar als behorende tot hun gezin hebben verzorgd en opgevoed. Zij zijn in zoverre dus niet-ontvankelijk in hun verzoek in hoger beroep.

Ten aanzien van minderjarige 1 overweegt het hof als volgt. Bij de Wet tot herziening van de maatregelen van kinderscherming die op 1 januari 2015 in werking is getreden, is aan artikel 798 lid 1 Rv een tweede volzin toegevoegd waarin wordt bepaald dat ook degene die niet de ouder is en de minderjarige op wie de zaak betrekking heeft gedurende ten minste een jaar als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, als belanghebbende moet worden aangemerkt. Uit de toelichting bij het bijbehorende amendement (*Kamerstukken II* 2010/11, 32015, nr. 37) moet worden afgeleid dat het hier (uitsluitend) om een pleegouder gaat. Dit blijkt onder meer ook uit de terminologie ‘gedurende ten minste een jaar als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt’. De Hoge Raad heeft dit bij uitspraak van 30 maart 2018 (ECLI:NL:HR:2018:488, r.o. 3.4.2.) bevestigd en overwogen dat aan een andere uitleg van de tweede volzin geen behoefte is, gelet op de uitleg die aan het begrip ‘belanghebbende’ ingevolge de eerste volzin

van artikel 798 lid 1 Rv moet worden gegeven.

Voor zover verzoekers betogen dat zij minderjarige 1 gedurende ten minste een jaar als behorende tot hun gezin hebben verzorgd en opgevoed is dit, gelet op de gemotiveerde betwisting door de GI, niet komen vast te staan. Ook de ouders hebben dit in gesprekken met de GI uitdrukkelijk ontkend. Dat verzoekers minderjarige 1 regelmatig hebben opgevangen en/of dat hij regelmatig bij verzoekers verbleef en/of overnachtte, acht het hof aannemelijk, maar niet is komen vast te staan in welke mate verzoekers voor hem hebben gezorgd. Voor zover verzoekers stellen dat zij ten minste als deeltijd pleegouders moeten worden aangemerkt, maakt dit het voorgaande niet anders. Immers, uit de wet noch uit de rechtspraak kan worden afgeleid dat deeltijd- of weekendpleegouders ook onder de werking van artikel 798 lid 1 Rv tweede volzin vallen.

Verzoekers stellen verder dat, indien zij geen belanghebbenden zouden zijn op grond van de tweede volzin, zij op grond van de eerste volzin van artikel 798 lid 1 Rv als belanghebbenden moeten worden aangemerkt.

Het hof overweegt hiertoe als volgt. Uit rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat het antwoord op de vraag of iemand als belanghebbende kan worden aangemerkt kan worden afgeleid uit de aard van de procedure en de daarmee verband houdende wetsbepalingen. Daarbij zal een rol spelen in hoeverre iemand door de uitkomst van de procedure zodanig in een eigen belang kan worden getroffen dat deze daarin behoort te mogen opkomen ter bescherming van dat belang. Verzoekers beroepen zich op hun recht op 'family life' en stellen dat zij als belanghebbenden moeten worden aangemerkt, omdat de procedure een inbreuk maakt op dit recht. Dit betoog kan niet slagen. Immers, de maatregel tot verlenging van de machtiging uithuisplaatsing grijpt niet in de rechtsbetrekking tussen verzoekers en minderjarige 1 in. Voor zover er sprake is van 'family life', hebben verzoekers de mogelijkheid om het door hen ingeroepen recht op continuering van het contact met minderjarige 1 (family life) via een verzoek ex artikel 1:377a BW te effectueren. Dit maakt echter nog niet dat verzoekers in de procedure, waar het onderwerp uithuisplaatsing van minderjarige 1 betreft, belanghebbenden in de zin van de eerste volzin van artikel 798 lid 1 Rv zijn.

### **Conclusie**

Het hof verklaart verzoekers niet-ontvankelijk in hun verzoeken in hoger beroep.

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 19-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2023:134

**Zaaknummer:** 200.319.009\_01

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Machtiging uithuisplaatsing; doorbrekingsgronden appelverbod artikel 1:262b BW; afwijzing verzoek om contra-expertise en geldigheid onderzoeksrapport.***

#### **Feiten en omstandigheden**

Uit het huwelijk van de ouders zijn vijf minderjarige kinderen geboren. De kinderen staan sinds 20 september 2019 onder toezicht van de gecertificeerde instelling (hierna: de GI) en zijn sinds diezelfde datum uit huis geplaatst. De oudste drie kinderen verblijven in verschillende netwerkpleeggezinnen, de jongste twee in een neutraal pleeggezin.

#### **Cassatiemiddel**

Het cassatiemiddel bestaat uit meerdere subonderdelen en heeft betrekking op de machtiging uithuisplaatsing van de kinderen en de motivatie daaromtrent van het hof.

#### **Beoordeling en motivering**

De advocaat-generaal (hierna: A-G) overweegt ten eerste dat het middel in het algemeen klaagt over de motivering van het hof. De A-G stelt voorop dat elke rechterlijke beslissing zodanig moet worden gemotiveerd dat zij voldoende inzicht geeft in de daaraan ten grondslag liggende gedachtegang, om de beslissing zowel voor partijen als voor derden – de hogere rechter daaronder begrepen – controleerbaar en aanvaardbaar te maken. Deze motiveringsplicht is een grondbeginsel van een behoorlijke rechtspleging en maakt onderdeel uit van het *fair trial*-beginsel uit artikel 6 EVRM. Hoe ver de motiveringsplicht gaat, hangt af van de omstandigheden van het geval, waaronder het aan de beslissing ten grondslag liggende partijdebat. Om te voldoen aan de motiveringsplicht is niet steeds vereist dat alle door een partij aangedragen stellingen door de rechter uitdrukkelijk in de motivering worden betrokken. De rechter moet echter wel responderen op voor zijn beslissing relevante (essentiële) stellingen, die bij gegrondbevinding tot een andere beslissing kunnen leiden. In Straatsburgse rechtspraak wordt aangenomen dat een appelrechter in beginsel de motivering van de rechter in eerste aanleg mag overnemen.

Volgens de A-G is het hof in diens beslissing, anders dan door ouders is betoogd, wel degelijk ingegaan op de grieven van de ouders omtrent het opvoedklimaat, de opvoedcapaciteiten, de zorgen en problematiek van de minderjarigen, de problematiek thuis en de stelling van de ouders dat thuisplaatsing mogelijk is. Bovendien geldt volgens vaste jurisprudentie dat de rechter niet op alle door de procespartijen aangevoerde stellingen en argumenten behoeft in te gaan. Het middel klaagt ook over specifieke onderdelen van de motivering van het hof, maar miskent daar volgens de A-G mee dat de motivering van het hof in zijn geheel moet worden gelezen. Het enkel eruit lichten van specifieke onderdelen is niet voldoende om de motivering van het hof als ontoereikend of onbegrijpelijk te kwalificeren. Immers, het enkele feit dat inzichten die het hof aan zijn oordeel ten grondslag heeft gelegd, ook tot een ander oordeel hadden kunnen leiden, maakt dat oordeel nog niet onbegrijpelijk. Het hof heeft op grond van de raadsrapporten, het rapport van Psy Business en het verhandelde ter zitting geconcludeerd dat de kinderen niet thuis kunnen worden geplaatst. Het oordeel van het hof is volgens de A-G daarmee niet onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd.

Ook de klacht van de ouders dat het hof heeft miskend dat de GI van meet af aan heeft aangestuurd op 'ouderschap op afstand' en niet op gezinshereniging (art. 8 EVRM) faalt. Volgens de A-G is ook de motivering van het hof op dit onderdeel niet onbegrijpelijk of niet ontoereikend. Uit de verklaringen van de GI ter zitting blijkt dat er al twintig jaar ernstige zorgen zijn over het gezin, er na uithuisplaatsing een aantal situaties zijn geweest waardoor de samenwerking niet tot stand kwam of moeizaam verliep en de ouders de problemen met de minderjarigen nog steeds enkel wijten aan de uithuisplaatsing. Het hof heeft niet miskend dat het belang van het kind uitdrukkelijk (art. 8 EVRM) en als eerste overweging moet worden meegenomen (art. 3 lid 1 IVRK).

De klacht van de ouders dat ten onrechte door het hof is voorbijgegaan aan een (voorwaardelijk) verzoek tot contra-expertise op grond van artikel 810a lid 2 Rv faalt eveneens. Artikel 810a lid 2 Rv bepaalt dat de rechter op verzoek van een ouder een deskundige benoemt in zaken betreffende (onder andere) de ondertoezichtstelling van minderjarigen, mits dat mede tot de beslissing van de zaak kan leiden en het belang van het kind zich daartegen niet verzet. Hieronder vallen ook zaken over uithuisplaatsing, omdat de ratio van de bepaling bij uithuisplaatsingen een nog grotere rol speelt dan bij de ondertoezichtstelling. Uit de parlementaire geschiedenis valt af te leiden dat de achtergrond van de bepaling moet worden gezocht in het recht doen aan het beginsel van *equality of arms*. De Hoge Raad heeft in een uitspraak van 5 september 2014 overwogen dat een voldoende concreet en ter zake dienend verzoek op grond van artikel 810a lid 2 Rv moet worden toegewezen, indien de rechter geen feiten of omstandigheden aanwezig oordeelt op grond waarvan moet worden aangenomen dat toewijzing van het verzoek strijdig is met het belang

van het kind. A-G Langemeijer merkt in de conclusie voor deze zaak nog op dat een ouder het verzoek om een nader deskundigenonderzoek dient te motiveren en zo concreet mogelijk dient aan te geven op welk(e) punt(en) het nadere onderzoek zich zou moeten richten. De A-G overweegt dat artikel 810a lid 2 Rv gaat over het recht op een eerlijk proces ex artikel 6 lid 1 EVRM en dus om de vraag of de ouder voldoende gelegenheid heeft gehad weerwoord te bieden aan hetgeen de Raad voor de Kinderbescherming heeft aangevoerd. Uit onder andere de EHRM-uitspraak *Strand Lobben/Noorwegen* (EHRM 10 september 2019, 37283/13, ECLI:CE:ECHR:2019:0910JUD003728313) blijkt dat de zienswijze van de ouders voldoende in een procedure moet worden betrokken. Het is afhankelijk van de omstandigheden van het geval of de belangen van een ouder voldoende in het besluitvormingsproces zijn betrokken. Daarbij geldt dat het over het algemeen aan de nationale rechter is om de feiten en omstandigheden te waarderen en te beslissen over de noodzaak van het al dan niet uitbrengen van een deskundigenrapport. De A-G overweegt dat alhoewel de voorwaarde waaronder het verzoek werd gedaan niet vervuld is, de overweging dat er al op verzoek van de ouders een deskundigenverzoek heeft plaatsgevonden zelfstandig dragend is voor de afwijzing van het verzoek. De toewijzing van het eerste verzoek tot contra-expertise heeft geleid tot een uitvoerig rapport van Psy Business, waardoor recht is gedaan aan de belangen van de ouders en aan het beginsel van *equality of arms*. De waardering van deskundigenbewijs is voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt, die daarbij een grote mate van vrijheid en beperkte motiveringsplicht heeft.

Het laatste onderdeel van het middel klaagt dat het hof ten onrechte niet het rechtsmiddelenverbod van artikel 1:262b BW heeft doorbroken. De A-G overweegt daarover dat op grond van artikel 807 Rv geen hoger beroep openstaat tegen een uitspraak van de kinderrechter gegeven op grond van artikel 1:262b BW. Volgens vaste jurisprudentie geldt dat doorbreking van het rechtsmiddelenverbod wel mogelijk is indien en voor zover wordt geklaagd dat de rechter de desbetreffende regel ten onrechte niet heeft toegepast, buiten het toepassingsgebied van de desbetreffende regel is getreden of bij het nemen van zijn beslissing zodanig essentiële vormen niet in acht heeft genomen dat niet meer kan worden gesproken van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak. De beslissing omtrent de bekendmaking van de verblijfplaats van de kinderen is volgens de A-G terecht in het kader van de geschillenregeling ex artikel 1:262b BW genomen. De kinderrechter is daarmee niet buiten het toepassingsgebied van artikel 1:262b BW getreden. Ook kan niet gezegd worden dat een fundamenteel rechtsbeginsel, zoals bijvoorbeeld het niet voldoen aan het beginsel van hoor en wederhoor of een essentiële waarborg voor het grondrecht op vrijheid, niet in acht is genomen.

## **Conclusie**

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 13-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:PHR:2023:72

**Zaaknummer:** 22/03213

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Internationale kinderontvoering vanuit niet-verdragsland. Terugkeer van kinderen gelast, omdat ouders niet de intentie hadden zich in Nederland te vestigen en onvoldoende is komen vast te staan dat sprake is van ondragelijke toestand. Mening kinderen niet meegenomen, vanwege onvoldoende mate van rijpheid.***

### **Feiten en omstandigheden**

Partijen zijn in Tanzania gehuwd en hebben samen vier minderjarige kinderen, waarover zij gezamenlijk het gezag uitoefenen. De vader en de kinderen hebben zowel de Omaanse als de Nederlandse nationaliteit, de moeder heeft in ieder geval de Nederlandse nationaliteit. Partijen zijn op 13 juli 2022 naar Nederland gereisd. De vader is een maand later teruggekeerd naar Oman. De moeder verblijft met de kinderen in Nederland. De rechtbank heeft de terugkeer van de vier kinderen naar Oman gelast.

### **Grieven**

De moeder komt in hoger beroep van de beschikking van de rechtbank.

### **Beoordeling en motivering**

Het hof overweegt dat het bevoegd is kennis te nemen van het verzoek op grond van artikel 3 aanhef onder a Rv, nu Oman geen partij is bij het Haagse Verdrag betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen (hierna: HKOV). Het HKOV kan om die reden dan ook niet rechtstreeks worden toegepast, maar kan wel ‘als punt van oriëntatie’ worden gehanteerd voor de beoordeling (zie ook: ECLI:NL:GHDHA:2020:2020). Het hof overweegt dat moet worden beoordeeld of sprake is van ongeoorloofde overbrenging of achterhouding van de kinderen in Nederland in de zin van artikel 3 HKOV. Daar is sprake van wanneer: a) dit geschiedt in strijd met een gezagsrecht, ingevolge het recht van de staat waarin het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of achterhouding zijn gewone verblijfplaats had en; b) dit recht alleen of gezamenlijk daadwerkelijk werd uitgeoefend op het tijdstip van het overbrengen of het niet doen

terugkeren. Tussen partijen is in geschil waar de kinderen hun gewone verblijfplaats hebben. Het hof stelt voorop dat het begrip ‘gewone verblijfplaats’ een feitelijk begrip is waaraan inhoud wordt gegeven door de feiten en omstandigheden van het geval. Naar het oordeel van het hof is niet gebleken dat aan de, door de moeder, gestelde intentie van een definitief verblijf in Nederland uitvoering is gegeven door tastbare maatregelen. Hoogstens kan worden afgeleid dat sprake is geweest van een proefperiode waarin partijen zouden kijken of een definitieve vestiging in Nederland een optie zou zijn. Niet is komen vast te staan dat de vader heeft ingestemd met een verblijf van de kinderen in Nederland, anders dan voor een korte periode. Dit betekent dat de gewone verblijfplaats van de kinderen niet in Nederland is en het hof hun terugkeer moet gelasten (art. 12 lid 1 HKOV), tenzij sprake is van gronden om dit verzoek af te wijzen.

Ingevolge artikel 13 lid 1 sub b HKOV is de rechter van de aangezochte staat niet gehouden de terugkeer van het kind te gelasten, indien het kind door zijn terugkeer wordt blootgesteld aan een lichamelijk of geestelijk gevaar, dan wel op enigerlei andere wijze in een ondragelijke toestand wordt gebracht. Het hof stelt voorop dat dit artikel restrictief moet worden uitgelegd. Als uitgangspunt geldt dat terugkeer naar de staat van de gewone verblijfplaats in het belang van het kind is en terugkeer alleen in bijzondere omstandigheden geweigerd wordt. De aangezochte rechter mag deze voorwaarden niet reeds vervuld achten enkel op grond van zijn oordeel dat het belang van het kind in het land van herkomst minder goed gediend is dan in het land van de aangezochte rechter. De belangenafweging bij de vraag waar en bij wie van de ouders het kind zijn uiteindelijke verblijfplaats moet hebben, moet immers plaatsvinden in een bodemprocedure en past niet in de onderhavige procedure, waarin alleen een ordemaatregel wordt getroffen (zie ook: ECLI:NL:HR:2006:AU4795). Naar het oordeel van het hof is niet komen vast te staan dat het voor moeder onmogelijk is om naar Oman terug te keren en bij teruggeleiding een scheiding van haar en de kinderen dus onvermijdelijk zal zijn.

Het hof overweegt verder dat ook de weigeringsgrond van artikel 13 lid 2 HKOV niet voor toepassing in aanmerking komt, omdat – onder meer gelet op de jonge leeftijd van de kinderen en het gesprek van het hof met de kinderen – er niet van uit kan worden gegaan dat de kinderen een mate van rijpheid hebben bereikt die rechtvaardigt dat met hun mening rekening wordt gehouden. Ook de weigeringsgrond van artikel 20 HKOV gaat niet op, op grond waarvan de terugkeer van een kind kan worden geweigerd, wanneer deze op grond van de fundamentele beginselen van de aangezochte staat betreffende de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden niet zou zijn toegestaan. Het is volgens het hof niet komen vast te staan dat de moeder bij terugkeer van de kinderen naar Oman van de kinderen zal worden gescheiden (art. 8 EVRM). De moeder heeft ter zitting in hoger beroep meermaals duidelijk verklaard dat zij niet terug zal gaan naar Oman. Het hof ziet dit als een

eigen keuze van de moeder. Verder is door de moeder onvoldoende onderbouwd dat de vader niet voor de kinderen zou kunnen zorgen en is ook van andere gronden niet gebleken.

Tot slot heeft de moeder aangevoerd dat het belang van de kinderen zich verzet tegen een terugkeer naar Oman. Ook dit leidt niet tot een ander oordeel. Daarbij neemt het hof het door het EHRM geformuleerde toetsingskader in ogenschouw (zie de zaken EHRM 6 juli 2010, 41615/07, ECLI:CE:ECHR:2010:0706JUD004161507 (*Neulinger en Shuruk/Zwitserland*) en EHRM 26 november 2013, 27853/09, ECLI:CE:ECHR:2013:1126JUD002785309 (*X/Letland*)). Uit die uitspraken blijkt dat het EHRM van oordeel is dat het HKOV en het EVRM naast elkaar kunnen bestaan. Naar het oordeel van het hof is voldaan aan de voorwaarden die het EHRM voor een harmonieuze toepassing van deze twee verdragen stelt. Daarmee is naar het oordeel van het hof ook in het kader van genoemde jurisprudentie van het EHRM een voldoende gedegen afweging gemaakt.

### **Conclusie**

Het hof wijst het hoger beroep van de moeder af.

---

**Instantie:** Gerechtshof Den Haag

**Datum uitspraak:** 28-12-2022

**ECLI:** ECLI:NL:GHDHA:2022:2756

**Zaaknummer:** 200.318.931/01

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

### ***Relatievermogensrecht. Samenwoning zonder huwelijk, geregistreerd partnerschap of samenlevingscontract. Gerechtigdheid tot spaarsaldo op gemeenschappelijke bankrekening. Motiveringsklachten.***

#### **Feiten en omstandigheden**

Partijen hebben van 1997 tot 2018 ongehuwd samengewoond. Zij hebben geen samenlevingsovereenkomst. Partijen hebben twee kinderen. Bij het uiteengaan van partijen heeft de vrouw de helft van € 625.000, dat op een spaarrekening stond die op beider naam was gesteld, overgeboekt naar een rekening die op haar naam stond.

De man vordert van de vrouw betaling van € 312.500. Hij stelt dat hij de enige is die het spaarsaldo heeft gevoed en dat hij daarom als enige gerechtigd is tot dat saldo. De rechtbank heeft de vordering toegewezen.

Het hof heeft bepaald dat aan de man € 365.663,50 toekomt en aan de vrouw € 259.336,50. Het hof is van oordeel dat uit het feitelijk gedrag van partijen blijkt dat zij (stilzwijgend) zijn overeengekomen om het saldo van hun rekening gemeenschappelijk te laten zijn. Tussen partijen bestond een langdurige samenlevingsrelatie van meer dan 21 jaar. Zij hebben vanaf het begin van hun samenwoning een gezamenlijke financiële huishouding gevoerd. Er was sprake van een afgesproken taakverdeling. De vrouw zorgde voor het huishouden en de kinderen, en had een parttime baan, terwijl de man zich fulltime kon richten op zijn carrière en vanwege zijn werk in het buitenland 180 dagen per jaar van huis was. Als gevolg van deze taakverdeling had de man een (aanzienlijk) hoger inkomen dan de vrouw. Partijen hebben verklaard dat er nooit is gesproken over wat van wie was, althans hoe een en ander zou moeten worden afgewikkeld bij een eventueel uiteengaan. De vrouw heeft erop gewezen dat partijen kruiselingse overlijdensrisicoverzekeringen hebben gesloten. De man heeft erkend dat dit mede is gebeurd in verband met het niet erven van elkaar. De (stilzwijgende) afspraken tussen partijen geven de doorslag bij beantwoording van de vraag wie gerechtigd is tot het saldo, op grond waarvan het hof tot het oordeel komt dat partijen (stilzwijgend) zijn overeengekomen om het saldo van hun rekening gemeenschappelijk te laten zijn, met uitzondering van het navolgende. Het hof constateert dat wanneer de man niet wordt

gecompenseerd voor het feit dat hij wordt gekort op zijn AOW-uitkering – wegens zijn werkzame jaren in het buitenland – terwijl de vrouw volledig aanspraak kan maken op een AOW-uitkering, de vrouw in een betere financiële positie komt te verkeren dan de man. Dit sluit niet aan bij de (stilzwijgende) afspraak van partijen dat zij al hun financiële middelen gemeenschappelijk wilden laten zijn. Het hof zal daarom, aansluitend bij de door de man overgelegde berekening, bepalen dat van het spaarsaldo een bedrag van € 106.327 toekomt aan de man, en dat ter zake van het restant van € 518.673 ieder van partijen gerechtigd is tot de helft, te weten € 259.336,50.

De man heeft tegen het arrest van het hof beroep in cassatie ingesteld.

Het middel klaagt dat het hof zonder enige motivering voorbij is gegaan aan de stelling van de man dat het spaarsaldo mede diende ter compensatie van de omstandigheid dat hij geen aanspraak heeft op (aanvullend) pensioen en dat de vrouw tijdens hun relatie dergelijke aanspraken wel heeft opgebouwd. Ook is het hof zonder enige motivering voorbijgegaan aan de stelling van de man dat hij ter zake van de risico's van ziekte en werkloosheid geen aanspraken heeft opgebouwd, terwijl de vrouw in geval van ziekte of werkloosheid aanspraak kan maken op een WW- of ziektewetuitkering.

### **Beoordeling en motivering**

De conclusie van de advocaat-generaal (ECLI:NL:PHR:2022:949) die strekt tot vernietiging van het arrest van het hof en tot verwijzing, wordt door de Hoge Raad gevolgd. De Hoge Raad is van oordeel dat de klachten slagen. De man heeft aangevoerd dat hij, doordat hij jarenlang in het buitenland heeft gewerkt, geen aanspraken heeft opgebouwd op aanvullend ouderdomspensioen en geen rechten heeft ingevolge de Wet uitbreiding loondoorbetaling bij ziekte (WULBZ) en de Werkloosheidswet (WW), terwijl de vrouw dat wel heeft. Met deze omstandigheid moet volgens de man bij de verdeling van het spaarsaldo rekening worden gehouden. Het hof heeft het gelijklopende betoog van de man ten aanzien van de korting op zijn AOW-uitkering gehonoreerd, maar is op zijn stellingen ten aanzien van het aanvullend ouderdomspensioen en de risico's van ziekte en werkloosheid niet ingegaan. Aldus heeft het hof zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd.

### **Conclusie**

De Hoge Raad vernietigt het arrest van het hof en verwijst het geding naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 03-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2023:142

**Zaaknummer:** 21/04906

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Artikel 1:377a lid 3 BW. Ontzeggingsgronden omgang. Geen statusvoorlichting plaatsgevonden en mede daarom is op dit moment geen omgang tussen de vader en het kind mogelijk. Omgang in strijd met zwaarwegende belangen van het kind. Wel een informatieregeling vastgesteld.***

### **Feiten en omstandigheden**

Het hof heeft de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) verzocht aanvullend onderzoek te doen en te adviseren over de mogelijkheden voor een omgangs- en informatieregeling tussen de vader en de in 2018 geboren minderjarige. De vader verblijft in een penitentiaire inrichting op een afstand van drie uur (enkele reis) van de minderjarige. De raad acht een omgangsregeling met de vader op dit moment in strijd met de zwaarwegende belangen van de minderjarige en adviseert om hem op dit moment de omgang met haar te ontzeggen. De raad concludeert dat de belemmeringen voor het hebben van onbelast contact op dit moment voor de minderjarige te groot zijn. De raad benadrukt dat het in het belang is van de minderjarige dat er onder begeleiding van hulpverlening statusvoorlichting komt. Daarna kan worden nagedacht over het eventueel opstarten van de omgang. De raad concludeert dat het passend is dat de moeder, met tussenkomst en eventueel ondersteuning van haar advocaat, de vader één keer per maand informeert over de ontwikkeling van de minderjarige. De raad adviseert de informatieplicht voor de moeder uit te breiden met de verplichting om vier keer per jaar een goed lijkende recente foto van dichtbij van de minderjarige te sturen naar de vader.

### **Beoordeling en motivering**

#### *Omgangsregeling*

Het hof overweegt als volgt. In de uitspraak van 18 maart 2016 (ECLI:NL:HR:2016:452) heeft de Hoge Raad overwogen dat het belang van het kind met het oog op effectuering van het recht op omgang met zijn vader mee kan brengen dat het kind voorafgaand aan een moment van omgang statusvoorlichting zal krijgen. In zoverre prevaleert in dat geval het belang van het kind bij het kennen van zijn afstamming met het oog op de omgang, boven het recht van de

ouder te bepalen op welk moment het kind die informatie zal krijgen.

Er is in dit geval nog geen statusvoorlichting aan de minderjarige gegeven. Zij heeft zich geen eigen beeld van de vader kunnen vormen. Het is in haar belang dat zij weet wie haar vader is. Uit de stukken en de mondelinge behandeling volgt dat de moeder geenszins voornemens is om de nu vierjarige minderjarige op korte termijn die voorlichting te geven. Zij ziet daarvoor onvoldoende emotionele ruimte. Alle betrokkenen zien in dat er geen omgang kan plaatsvinden tussen de minderjarige en de vader, zolang er geen statusvoorlichting aan de minderjarige is gegeven. Daarnaast heeft de raad opgemerkt dat ook de belaste voorgeschiedenis en de moeilijke verstandhouding en het gebrek aan communicatie tussen de ouders belemmeringen kunnen zijn voor omgang. Gelet op al het voorgaande zal het hof het verzoek van de vader om een omgangsregeling afwijzen. Het vorenstaande betekent dat is voldaan aan de vereisten van artikel 1:377a lid 3 onder d BW en de vader het recht op omgang met de minderjarige moet worden ontzegd, omdat omgang in strijd is met zwaarwegende belangen van het kind.

#### *Informatieregeling*

In artikel 1:377b lid 1 BW is bepaald dat de ouder, die met het gezag is belast, gehouden is de niet met het gezag belaste ouder op de hoogte te stellen van gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind. Het hof zal een informatieregeling vaststellen, inhoudende dat de moeder, eventueel met ondersteuning van haar advocaat, de vader één keer per twee maanden informeert over de ontwikkeling van de minderjarige. Daarnaast zal het hof overeenkomstig het advies van de raad bepalen dat de moeder gehouden is om vier keer per jaar een goed lijkende recente foto van dichtbij van de minderjarige te sturen naar de vader. Het hof ziet onvoldoende concrete redenen waarom niet van de moeder kan worden gevraagd hieraan uitvoering te geven en acht het van belang, ook met het oog op de toekomst, dat de vader op de hoogte is/blijft van de ontwikkeling van de minderjarige.

#### **Conclusie**

Het hof ontzegt de vader het recht op omgang met de minderjarige en stelt een informatieregeling vast zoals in het bovenstaande omschreven.

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 19-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2023:123

**Zaaknummer:** 200.298.840\_01

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Toewijzing van verzoek tot wijziging geslacht op de geboorteakte naar 'X' en een voornaamswijziging. Geen deskundigenonderzoek nodig omdat dit niet verenigbaar is met de genderidentiteit als een van de meest intieme aspecten van het privéleven en zelfbeschikking.***

### **Feiten en omstandigheden**

Op de geboorteakte van verzoeker staat het geslacht vermeld als mannelijk. Verzoeker verzoekt de rechtbank om een latere vermelding aan de geboorteakte toe te voegen met een wijziging van het geslacht naar een X. Verzoeker heeft voor de toewijsbaarheid van diens verzoek onder meer verwezen naar recente jurisprudentie van verschillende rechtbanken, waaruit de maatschappelijke en juridische erkenning van een neutrale geslachtelijke identiteit blijkt. Er wordt ook om een voornaamswijziging verzocht. De ambtenaar van de burgerlijke stand heeft geen bezwaar tegen de wijziging van de geboorteakte.

### **Beoordeling en motivering**

De rechtbank oordeelt als volgt. De huidige wet voorziet niet in een neutrale (non-binaire) geslachtsaanduiding in de geboorteakte. Op 4 maart 2022 heeft de Hoge Raad naar aanleiding van gestelde prejudiciële vragen uitspraak gedaan en beslist om af te zien van beantwoording van de prejudiciële vragen (ECLI:NL:HR:2022:336). De Hoge Raad verwijst – kort gezegd – naar de hernieuwde aandacht die de genderneutrale registratie in een geboorteakte recent van de wetgever heeft gekregen. Een wijziging van de wetgeving op dit terrein in de nabije toekomst valt te verwachten. Gelet hierop zou naar het oordeel van de Hoge Raad de beantwoording van de prejudiciële vragen op dat moment de rechtsvormende taak van de Hoge Raad te buiten gaan. Het is daarom nu aan de rechter om in elke concrete zaak aan de hand van de aard en inhoud van het verzoek en de verdere omstandigheden van het geval te beslissen, met inbegrip van de mogelijkheid om de beslissing op het verzoek aan te houden. De rechtbank is in dit geval van oordeel dat verzoeker voldoende aannemelijk heeft gemaakt zich niet te herkennen in de duiding man of vrouw. Gelet op de maatschappelijke erkenning en een trend naar juridische erkenning van de neutrale geslachtelijke identiteit op nationaal en internationaal niveau, de visie van de wetgever op dit terrein en de ruimte die de Hoge

Raad de rechter biedt, is de rechtbank hier van oordeel dat het individuele belang van verzoeker bij juridische erkenning van de overtuiging om niet tot het geslacht man of vrouw te behoren zwaarder weegt dan het algemeen belang bij handhaving van de huidige wetgeving. Verder oordeelt de rechtbank dat het ontbreken van een deskundige verklaring de toewijzing van het verzoek niet in de weg staat. De rechtbank verwijst naar de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens waarin wordt bevestigd dat het recht op genderidentiteit en persoonlijke ontwikkeling een fundamenteel element van artikel 8 EVRM vormt en genderidentiteit een van de meest intieme aspecten van het privéleven en een van de meest wezenlijke elementen van zelfbeschikking vormt (EHRM 11 juli 2002, 28957/95, ECLI:CE:ECHR:2002:0711JUD002895795 (*Goodwin/Verenigd Koninkrijk*) en EHRM 12 juni 2003, 35968/97, ECLI:EC:ECHR:2003:0612JUD003596897 (*Van Kück/Duitsland*)). De rechtbank acht de verplichting om een deskundige de genderidentiteit te laten vaststellen niet verenigbaar met genderidentiteit als een van de meest intieme aspecten van het privéleven en een van de meest wezenlijke elementen van zelfbeschikking.

## Conclusie

De rechtbank gelast de ambtenaar om de geboorteakte van verzoeker bij wijze van latere vermelding te wijzigen en op te nemen: 'X, ondanks dat een wettelijke grondslag ontbreekt'. Ook het verzoek tot wijziging van de voornaam wordt toegewezen.

---

**Instantie:** Rechtbank Overijssel

**Datum uitspraak:** 26-01-2023

**ECLI:** ECLI:NL:RBOVE:2023:306

**Zaaknummer:** C/08/285805 / FA RK 22-2255

**Wetsartikelen:**

## RECHTSPRAAK

***Vershil van mening tussen twee curatoren over de woonplaats van de onder curatele gestelde. De centrale vraag is of de curatoren na hun ontslag als curatoren nog belang hebben bij de procedure. Die vraag wordt ontkennend beantwoord. Beroep op artikel 8 EVRM slaagt niet.***

### **Feiten en omstandigheden**

De moeder en vader zijn benoemd tot curatoren van hun zoon. Deze zoon is wegens zijn geestelijke toestand onder curatele gesteld. De ouders zijn op een gegeven moment gescheiden. De moeder heeft na de echtscheiding voor de zoon een plek in een zorginstelling geregeld. De vader is het niet eens met de verhuizing van de zoon naar de zorginstelling. De kantonrechter heeft op verzoek van de moeder vervangende toestemming verleend voor deze verhuizing. In hoger beroep heeft deze beslissing stand gehouden (ECLI:NL:GHARL:2021:9494). De vader heeft tegen de beschikking van het hof beroep in cassatie ingesteld. De zorginstelling heeft daarna de kantonrechter verzocht de ouders als curatoren te ontslaan en een onafhankelijke vertegenwoordiger te benoemen. Dit verzoek is toegewezen en dateert van na de indiening van de procesinleiding in cassatie.

### **Beoordeling en motivering**

De conclusie van de advocaat-generaal strekt tot verwerping van het cassatieberoep (ECLI:NL:PHR:2023:143). Het cassatiemiddel betoogt dat het hof ten onrechte artikel 1:383 lid 10 BW heeft toegepast. De bijzondere regeling van artikel 24 Wzd zou prevaleren boven de algemene regeling van artikel 1:383 lid 10 BW. De advocaat-generaal oordeelt dat een geschil tussen twee curatoren over de vraag welke zorginstelling het meest geschikt is, kan worden voorgelegd aan de kantonrechter via de geschillenregeling van artikel 1:383 lid 10 BW. De vader verzet zich immers niet in het algemeen tegen een opname van de zoon in een zorginstelling, maar concreet tegen de opname en het verblijf in de specifieke zorginstelling waar hij thans verblijft. De Wzd-procedure is hiervoor niet bedoeld. De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

De Hoge Raad oordeelt dat de moeder en de vader hun hoedanigheid van curator inmiddels

hebben verloren. Daarmee is hun belang bij deze procedure vervallen. De bevoegdheid om te beslissen over de woonplek van de zoon berust nu bij de nieuwe vertegenwoordiger. De stelling van de vader dat hij toch belang heeft bij een beoordeling van de rechtmatigheid van de beslissing van het hof aangaande de woonplek van de zoon, omdat met die beslissing een inmenging heeft plaatsgevonden in het door artikel 8 EVRM gewaarborgde recht op eerbiediging van het gezinsleven, gaat niet op. Voor zover de vader beoogt op te komen voor het belang van de zoon, kan hem dit evenmin baten. Dat belang wordt nu immers behartigd door de nieuwe vertegenwoordiger die – hoewel opgeroepen – niet in cassatie is verschenen. Het cassatieberoep wordt daarom wegens gebrek aan belang verworpen.

### **Conclusie**

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

---

**Instantie:** Hoge Raad

**Datum uitspraak:** 03-02-2023

**ECLI:** ECLI:NL:HR:2023:143

**Zaaknummer:** 22/00055

**Wetsartikelen:**